

Asia: VN/3386/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Lausuntopyynnön kysymykset

Kommentit nykytilaan

-

Kommentit ehdotuksista ja niiden vaikutuksista

Mela kiittää mahdollisuudesta lausua työeläkeuudistusta koskevasta lakiesityksestä. Mela pitää ehdotuksia kannatettavina työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyysvarmistamiseksi ja etuustason turvaamiseksi.

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa eläkelaitoksille parempien sijoitustuottojen tavoittelu sijoitusuudistuksella, joka toteutetaan vakavaraisuussäätelyä keventämällä ja rahoitussääntöjä joustavoittamalla. Lisäksi tarkoituksena on rajoittaa työeläkeindeksillä tehtäviä etuustarkistuksia tietyissä erityistilanteissa sekä lisätä vanhuuseläkkeiden rahastointia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026. Voimaantulo porrastetaan siten, että työntekijän eläkelain muutokset tulisi voimaan 1.1.2027.

Esitys koostuu useasta eri osasta. Ainoa työeläke-etuuksiin vaikuttava muutos on työeläkeindeksin tehtävä rajoitussääntö eli indeksirajoitin.

Indeksirajoitinta koskeva sääntely:

Esityksessä ehdotetaan muutosta eläkeindeksin laskentaan (TyEL 98 §). Työeläkeindeksin laskenta olisi jatkossa kaksivaiheinen. Pykälään lisättäisiin uudet momentit indeksirajoittimesta ja sen soveltamisesta. Tämän mukaan työeläkeindeksin muutosta kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla verrattaisiin palkkakertoimen muutoksen vastaavana aikana. Jos lasketun työeläkeindeksin muutos kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla ylittäisi palkkakertoimen muutoksen vastaavana aikana, työeläkeindeksin arvoksi annetaan 2 momentin pääsäännöstä poiketen suurin arvo, jolla työeläkeindeksin muutos kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla ei ylitä palkkakertoimen muutosta vastaavana aikana.

Indeksirajoitin vaikuttaisi aktivoituessaan kaikkien nykyisten ja tulevien eläkeläisten työeläkkeisiin. Indeksirajoitin tulisi voimaan siten, että sitä voitaisiin soveltaa aikaisintaan vuoden 2030 indeksitarkastuksiin (vaikutus kohdistuisi kaikkiin niihin, jotka siirtyvät työeläkkeelle indeksirajoittimen voimaantulo edeltävänä vuotena tai sen jälkeen).

Maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) 85 §:n mukaan maksussa oleva eläke tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Täten indeksirajoitinta koskeva sääntely koskisi myös Melan myöntämiä etuuksia.

Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta:

Esityksessä ehdotetaan muutoksia eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettuun lakiin.

Uudistuksella halutaan lisätä eläkelaitosten riskinotto- ja riskinkantokykyä ja siten mahdollistaa osakeriskin kasvattaminen.

Lakiesityksen perustelujen mukaan vakavaraisuussäännökset koskevat vain yksityisalojen työeläkelaitoksia. Yksityisalojen vakavaraisuussäännökset ovat tarpeen, koska eläkelaitokset ovat vastuussa rahastoiduista eläkkeenosista varoillaan. Vakavaraisuussäännöksillä myös varmistetaan, että kilpailua ei käydä liiallisella riskinotolla, koska suurten riskien toteutuminen jakautuu konkurssitilanteessa kaikkien yhteisvastuun piirissä olevien vastuulle. Yksityisalojen eläkelaitoksista Melalla ei ole vastaavanlaista rahastointia kuin muilla yksityisalojen toimijoilla, eikä se ole mukana yhteisvastuussa. Tämän takia Melaa koskee vain osa vakavaraisuussäännöksistä.

Uudistuksessa mainitun lain 7 a §:ä ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkelaitoksen osakesijoitusten enimmäismäärää nostettaisiin nykyisestä 65 prosentista 85 prosenttiin.

Melaan sovelletaan mainitun lain 4-7, 7 a, 26 ja 27 §:ää. Koska Melaan sovelletaan 7 a §:ää, uusi 85 prosentin osakesijoitusten enimmäisraja koskisi myös Melaa.

Melaa ei sen sijaan koske muut ko. lakiehdotuksessa ehdotetut muutokset (9 §, 12 §, 13 §, 13 a §, 13 b §, 15 §, 17 § ja 24 §).

Mela toteaa, että lakiesitys on erittäin hyvin valmisteltu ja esityksen vaikutustenarvioinnit on laadittu hyvin kattavasti.

Kommentit säännöskohtaisiin perusteluihin

-

Kommentit voimaantuloon

-

Kommentit lakiehdotuksista

-

Muut kommentit ja yleiset huomiot

-

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Pihlström Karolina
Maatalousyrittäjien eläkelaitos